

POSTANOWIENIE

Dnia 8 czerwca 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Barbara Skoczowska (przewodniczący)

SSN Jacek Błaszczyk (sprawozdawca)

SSN Marek Pietruszyński

w sprawie **T. R.**

skazanego z art. 284 § 2 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 8 czerwca 2021 r.,

wniosku obrońcy skazanego o wznowienie postępowania

zakończanego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 21 marca 2018 r., sygn. akt II AKa (...),

zmieniającym wyrok Sądu Okręgowego w W.

z dnia 10 listopada 2017 r., sygn. akt III K (...)

na podstawie art. 540 § 1 pkt 2 lit. a k.p.k. *a contrario*

p o s t a n o w i ł

- 1. oddalić wniosek;**
- 2. obciążyć skazanego kosztami sądowymi postępowania wznowieniowego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Okręgowego w W. z dnia 10 listopada 2017 r., sygn. akt III K (...), zmienionym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 21 marca 2018 r., sygn. akt II AKa (...), T.R. został uznany za winnego popełnienia czynu z art. 284 § 2 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k., polegającego na tym, że w okresie 2013 - 2014 w M., działając wspólnie i w porozumieniu z inną osobą, przywłaszczył powierzone rzeczy

ruchome w postaci ładowarki W., rok produkcji 2013, nr fabryczny (...) o wartości 140.000 zł, spycharki gąsiennicowej marki C., rok produkcji 2001, nr fabryczny (...) o wartości 139.605 zł, kompresora marki A. nr fabryczny (...) o wartości 49.200 zł, agregatu prądotwórczego F., nr fabryczny (...) o wartości 60.800 zł, czym działał na szkodę L. M. prowadzącej działalność gospodarczą pod firmą J. i za to wymierzono mu karę 1 roku pozbawienia wolności i na karę grzywny w wymiarze 100 stawek dziennych po 50 zł, a nadto zobowiązany na podstawie art. 46 § 1 k.k. do naprawienia szkody poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonej L.M. kwoty 389.605 zł.

W tym samym postępowaniu prawomocnie rozstrzygnięto również o odpowiedzialności karnej oskarżonej I.M., która uznana została za winną przywłaszczenia na szkodę L.M. samochodu ciężarowego marki I., rok produkcji 2010, VIN (...) o wartości 45.000,01 zł oraz zestawu szalunków P. (podpór, głowic i ramek łączących) o łącznej wartości 258.500 zł.

Wyrok Sądu Apelacyjnego w (...) został zaskarżony kasacjami wniesionymi przez obrońcę skazanego T. R. oraz pełnomocnika oskarżycielki posiłkowej. Postanowieniami z dnia 14 marca 2019 r., sygn. akt V KK 32/19, Sąd Najwyższy kasację pełnomocnika oskarżycielki posiłkowej pozostawił bez rozpoznania, natomiast kasację obrońcy oddalił jako oczywiście bezzasadną.

W dniu 6 listopada 2020 r. wpłynął do Sądu Najwyższego wniosek obrońcy T.R. o wznowienie postępowania na podstawie art. 540 § 1 pkt 2 lit. a k.p.k. W uzasadnieniu wniosku obrońca skazanego powołał się na informacje wynikające z pisma Prokuratury Regionalnej w [...]. z dnia 9 czerwca 2020 r., sygn. akt RP II Ds. (...), adresowanego do współoskarżonej I.M. W piśmie tym (stanowiącym załącznik do wniosku T.R. z dnia 1 września 2020 r. o wyznaczenie obrońcy z urzędu) podano, że w Prokuraturze Regionalnej w [...] prowadzone jest postępowanie, sygn. akt RP II Ds. (...), w którego toku, w wyniku przeszukania w miejscach przebywania m. in. podejrzanych M. M. i L.M., ujawniono i zabezpieczono szereg przynależności i innych przedmiotów. W treści pisma znalazły się też informacje wskazujące na możliwość popełnienia przestępstw przeciwko wymiarowi sprawiedliwości (fałszywego oskarżenia i składania fałszywych zeznań) w związku

z postępowaniem, w którym zapadł wyrok Sądu Okręgowego w W. o sygn. akt III K (...)

W ocenie wnioskodawcy przywołane okoliczności miałyby świadczyć o ujawnieniu nowych faktów i dowodów wskazujących na to, że T.R. nie popełnił przypisanego mu czynu.

Autor wniosku wniósł o zwrócenie się przez Sąd Najwyższy do Prokuratury Regionalnej w [...], w sprawie prowadzonej pod sygn. akt RP II Ds. (...), o przesłanie akt sprawy celem załączenia dowodów w sprawie nieznanych uprzednio, a świadczących o niedopuszczeniu się przez skazanego przypisanych mu czynów, ewentualnie o zajęcie przez Prokuraturę stanowiska w zakresie pisma, które zostało złożone do wniosku o wyznaczenie obrońcy do sporządzenia wniosku o wznowienie postępowania, z którego to pisma wynika konieczność wzruszenia prawomocnie zakończonego postępowania, celem ustalenia i wskazania jakie to ujawniono dowody oraz okoliczności mające wpływ na orzeczenie, którym skazany został T. R., jakie dowody zabezpieczono w tym postępowaniu i świadczyć mają te dowody o nieprawidłowym uznaniu go za winnego.

W pisemnej odpowiedzi na wniosek prokurator Prokuratury Krajowej wniósł o oddalenie wniosku o wznowienie postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek obrońcy skazanego o wznowienie postępowania nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z dyspozycją przepisu art. 540 § 1 pkt 2 lit. a k.p.k., który ustanawia podstawy do wznowienia postępowania karnego, postępowanie sądowe zakończone prawomocnym orzeczeniem wznawia się, jeżeli po wydaniu orzeczenia ujawnią się nowe fakty lub dowody wskazujące na to, że skazany nie popełnił czynu albo czyn nie stanowił przestępstwa lub nie podlegał karze.

Przepis ten wymaga, aby strona wykazała, że miało miejsce ujawnienie się po wydaniu orzeczenia nowych faktów lub dowodów (*propter nova*), które wskazują na zaistnienie okoliczności nieznanych przedtem zarówno sądowi, jak również stronie (*noviter reperta*). Ciężar wykazania tej okoliczności spoczywa na

wnioskodawcy. Dlatego też w orzecznictwie Sądu Najwyższego wskazuje się, że to skazany, w razie powoływania się na podstawę *de novis*, obarczony jest ciężarem uprawdopodobnienia zasadności wniosku o wznowienie postępowania, skoro wcześniej prawomocnym wyrokiem skazującym obalone zostało domniemanie niewinności. Nie wystarczy zatem samo powoływanie się przez autora wniosku na nowy fakt czy dowód, ale powinien on przedstawić co najmniej tzw. dowód swobodny świadczący o błędności skazania (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 19 kwietnia 2007 r., II KO 60/06, OSNwSK 2007, poz. 875 oraz z dnia 15 kwietnia 2008 r., II KO 84/07, Lex nr 393907).

Podkreślenia wymaga, że samo ujawnienie „nowych faktów lub dowodów” nie jest wystarczające. Konieczne jest, aby te nowe fakty lub dowody w sposób wiarygodny podważały prawdziwość dokonanych ustaleń faktycznych, a więc, zachodzić musi wysokie prawdopodobieństwo, iż po wznowieniu postępowania zapadnie orzeczenie odmienne od orzeczenia poprzedniego (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 15 grudnia 2015 r., V KO 65/15, Lex nr 1938695; z dnia 24 maja 2016 r., V KO 29/16, Lex nr 2044502). W przepisie art. 540 § 1 pkt 2 lit. a k.p.k., co wskazuje się zarówno w orzecznictwie Sądu Najwyższego, jak i w doktrynie, chodzi tylko o takie nowe fakty lub dowody, które wskazują na zaistnienie określonej pomyłki sądowej. Nowe fakty lub dowody powinny więc wskazywać na wysokie prawdopodobieństwo uniewinnienia skazanego po wznowieniu postępowania albo skazania go za przestępstwo zagrożone karą łagodniejszą, albo wymierzenia łagodniejszej kary z uwagi na nieuwzględnienie poprzednio przyjętych okoliczności zobowiązujących do jej nadzwyczajnego złagodzenia, albo pominięcia jako błędnie przyjętych okoliczności wpływających na nadzwyczajne obostrzenie kary. Sam fakt zgłoszenia nowego dowodu nie obliguje sądu do wznowienia postępowania, skoro każdy prawomocny wyrok sądu korzysta z domniemania prawidłowości zawartych w nim rozstrzygnięć, dopóki wnioskodawca nie wykaże, że wyrok taki jest obarczony konkretnymi błędami w zakresie dokonanych ustaleń faktycznych lub wadami prawnymi.

Przechodząc do realiów podlegającej rozpoznaniu sprawy, w pierwszej kolejności należy zauważyć, że obrońca nie przedstawił w istocie żadnego nowego faktu lub dowodu, który podważyłby prawidłowość wydanego wobec T. R. wyroku

skazującego. Jak słusznie podnosi prokurator w pisemnej odpowiedzi na wniosek, istota wniosku odwołuje się do informacji wynikających z pisma Prokuratury Regionalnej w [...]. z dnia 9 czerwca 2020, sygn. akt RP II Ds. (...), adresowanego do współoskarżonej I. M., które w żadnym fragmencie nie zawiera treści mogących stanowić podstawę wznowienia postępowania w stosunku do T.R.

Podana tam informacja o zabezpieczeniu szeregu przynależności i innych przedmiotów ujawnionych w miejscach przebywania podejrzanych M.M. i L.M. i in., które jak można domniemywać miałyby mieć związek z rzeczami, za przywłaszczenie których T.R. został skazany, nie ma charakteru *propter nova*. Skonfrontowanie tej informacji z materiałem źródłowym w postaci akt sprawy Prokuratury Regionalnej w [...], sygn. akt RP II Ds. (...), nie potwierdziło bowiem aby w toku tego postępowania doszło do ujawnienia i zabezpieczenia przedmiotów mających jakikolwiek związek z rzeczami ujętymi w opisie przypisanego T.R. występkę z art. 284 § 2 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k.

Podzielić także należy stanowisko prokuratora, że wznowienia postępowania nie uzasadnia wzmianka o możliwości popełnienia przestępstw przeciwko wymiarowi sprawiedliwości, w tym fałszywego oskarżenia i składania fałszywych zeznań w związku z postępowaniem, w którym zapadł wyrok Sądu Okręgowego w W., sygn. akt III K (...), co mogłoby wskazywać na podstawę prawną określoną w przepisie art. 540 § 1 pkt 2 k.p.k.

Wnioskujący zdaje się pomijać, że w sprawie o wznowienie postępowania nie dokonuje się na nowo oceny zebranych w toku procesu dowodów i poprawności przyjętych w oparciu o nie ustaleń faktycznych będących podstawą wydanego prawomocnego wyroku. Przedmiotem postępowania o wznowienie nie może być też badanie prawidłowości oceny materiału dowodowego w prawomocnie zakończonym postępowaniu sądowym. W żadnym razie nie chodzi tu o poszerzanie postępowania dowodowego do takich granic, aby można było mówić o prowadzeniu postępowania dowodowego co do istoty sprawy, a więc w zakresie charakterystycznym dla rozprawy głównej (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia: 21 kwietnia 2016 r., V KO 22/16, Lex 2087825; 23 lutego 2012 r., III KO 97/11, SNKW 2012, nr 9, poz. 91; 19 marca 2008 r., IV KO 126/07, OSNwSK 2008, poz. 690; 24 listopada 1994 r., III KO 67/94, LEX nr 22092 oraz 24 listopada 2004 r., IV

KO 46/04, OSNwSK 2004, poz. 2202). Dlatego też Sąd Najwyższy nie mógł badać oceny zasadności orzeczenia Sądu pierwszej instancji, tak jak to się czyni w ramach kontroli instancyjnej. W toku postępowania wznowieniowego Sąd był uprawniony zbadać tylko to, czy ujawniły się nowe fakty lub dowody, wykazujące na znaczne prawdopodobieństwo błędności wyroku skazującego. Badanie to zaś musiało być ograniczone do analizy tego, czy fakty i dowody wskazane we wniosku o wznowienie postępowania mogą doprowadzić do wydania odmiennego rozstrzygnięcia. W konsekwencji, Sąd Najwyższy ograniczył się do zbadania stopnia prawdopodobieństwa tego, że po wznowieniu postępowania zapadnie orzeczenie odmienne od poprzedniego – w postaci uniewinnienia skazanego lub skazania go za przestępstwo zagrożone karą łagodniejszą niż to, za które ich wcześniej skazano. Sąd Najwyższy doszedł do wniosku, że takie prawdopodobieństwo nie zaistniało.

Mając na uwadze podniesione powyżej okoliczności Sąd Najwyższy stwierdził, że nie istnieją podstawy do wznowienia w przedmiotowej sprawie zakończonych prawomocnie postępowania i wnioski obrońcy T.R. oddalił.

O kosztach związanych z postępowaniem wznowieniowym orzeczono na mocy art. 639 k.p.k.